

Please note! This is a self-archived version of the original article.

Huom! Tämä on rinnakkaistalenne.

To cite this Article / Käytä viittauksessa alkuperäistä lähdettä: Salin, S. (2017) Vanhus ja meri. Teoksessa Jouni Tuomi & Päivi Karttunen (toim.) Sairaanhoidajakoulutusta 60 vuotta Tampereella. Tampere: Tampereen ammattikorkeakoulu. Tampereen ammattikorkeakoulun julkaisuja. Erillisjulkaisuja. 69-70.

URL: <http://julkaisut.tamk.fi/PDF-tiedostot-web/Muut/Sairaanhoidajakoulutusta-60-vuotta-Tampereella.pdf>

VANHUS JA MERI

Sirpa Salin, TtT, yliopettaja, gerontologinen hoitotyö

Puheenvuoroni aihe nousee maailman kuulun Ernst Hemingwayn romaanista Vanhus ja meri. Romanin päähenkilö Santiago lähtee kauaksi merelle kalaan. Ulapalla hänen onkeensa tarttuu iso vonkale, joka ei mahdu veneeseen. Kala on sitkeä ja Santiago on voimansa menettänyt vanhus, joten taistelu on ankaraa. Lopulta vanhus saa taltutettua ja sidottua kalan veneensä laitaan. Alkaa kotimatka, jonka aikana hait syövät saaliin niin, että kotirantaan päästyään kalasta on jäljellä vain luuranko. Joku voisi ajatella, että matka ja siihen liittyvä taistelu oli turha. Matka oli kuitenkin arvokas ja sen väärtti. Kirja kertoo vanhuudesta ja raihastumisesta, mutta myös ystävydestä ja yhteisöllisyydestä. Kukaan ei pärjää yksin. Vanhuus on meidän kaikkien tulevaisuutta, jos saamme elää niin pitkään. Terveystuollon asiakkaat ovat entistä vanhempia, joten sairaanhoitajat kohtaavat lähes joka sektorilla vanhusasiakkaita tai – potilaita.

Tampereen ammattikorkeakoulu on vastannut harmaantuvan yhteiskunnan haasteisiin perustamalla gerontologisen hoitotyön yliopettajan toimen vuonna 2011. Gerontologisen hoitotyön asiantuntijuutta on muutama vuosi sitten vahvistettu vielä kahdella lehtorilla. Gerontologisen hoitotyön opetus on keskitetty tälle asiantuntijaryhmälle. Opetusta on kehitetty muun muassa siten, että osa opetuksesta toteutetaan yhteistyössä työelämän kanssa. Jotta opetusta voidaan kehittää edelleen, teimme TAMKin sairaanhoitajaopiskelijoille kyselyn vuoden 2015 keväällä. Kyselyssä mitattiin heidän vanhusasenteitaan sekä miten he toivoisivat, että vanhustyötä opetettaisiin. Kyselyyn vastasi yli 500 opiskelijaa.

Tulosten mukaan opiskelijoiden asenteet vanhuksia kohtaan olivat varsin hyvät. Etenkin vanhusten yksilöllisyys ja heidän ainutlaatuinen persoonansa saivat parhaat arvot. Opintojensa alkuvaiheessa olevat opiskelijat toivoivat gerontologisen hoitotyön opetuksen tapahtuvan aidoissa vanhustyön toimintaympäristöissä, joissa heidän on mahdollisuus kohdata vanhoja ihmisiä. He toivoivat myös luokkahuoneeseen kokemuskouluttajia. Loppuvaiheen opiskelijat toivoivat lisää opetusta muistisairaana ja mielenterveysongelmaisten hoitamisesta sekä lääkehoidon erityiskysymyksistä. Opettajalta toivottiin vanhustyön asiantuntijuutta sekä hänen innostustaan vanhustyötä kohtaan.

Uusi opetussuunnitelma mahdollistaa opetuksen kehittämisen opiskelijoiden ehdotusten pohjalta. Toteutuksissa opiskelijat kohtaavat aiempaa enemmän vanhuksia eri toimintapisteissä, joissa he pitävät esimerkiksi tietoisuuksia ja järjestävät toiminnallisia hetkiä yhdessä vanhusten kanssa. Erityisesti muistisairaana hoitotyötä on lisätty yhden opintopisteen verran. Koko kurssin laajuus on neljä opintopistettä. Myös muilla opintojaksoilla, kuten perioperatiivisessa hoitotyössä, vanhusnäkökulma on esillä. Tutkimusten mukaan gerontologisen hoitotyön opintojakso on hyvä pitää omana kurssinaan, eikä integroituna osaksi kaikkia kursseja.

Gerontologisen hoitotyön kehittämistä on hyvä jatkaa aikaisempien opetussuunnitelmien pohjalta, mistä kuuluu kiitos teille kaikille eläkkeellä oleville kollegoille. Kukkaan ei aloita tyhjästä.